

Jak napisać protest referendalny?

Protest referendalny to pisemna skarga na przestępstwo przeciw referendum lub na nieprawidłowości związane z głosowaniem, którą może **wnieść do sądu każdy wyborca – także Ty**. Jest to instrument weryfikacji prawidłowości przebiegu referendum.

Aby mógł być rozpatrzony przez sąd,
protest wyborczy przeciwko ważności referendum musi:

- mieć podstawę prawną** – jest nią art. 33 ust. 1 Ustawy o referendum ogólnokrajowym, jeśli doszło do:
  - przestępstwa przeciwko referendum lub
  - naruszenia przepisów ustawy dotyczących głosowania i ustalenia wyników
- formułować zarzut**, czyli opisywać, co się zdarzyło i w jaki sposób wpłynęło to na wynik referendum
- wskazywać na dowody**, czyli na **świadków, dokumenty, nagrania**, które mogą potwierdzić to, co się zdarzyło. Jeśli nie masz dostępu do dowodu np. spisu wyborców – pamiętaj, by wskazać, że chcesz, aby to sąd taki dowód przeprowadził i dlaczego o to prosisz.
- zawierać wniosek** o stwierdzenie nieważności referendum
- spełniać wymogi pisma procesowego**, czyli zawierać:
  - Twoje dane**: imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i numer PESEL
  - Nazwę sądu**, do którego kierowany jest protest: *Sąd Najwyższy*
  - Określenie rodzaju pisma - **protest przeciwko ważności referendum**
  - Wymienienie **pozostałych uczestników postępowania** tj. Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego właściwej Komisji Wyborczej
  - Twój podpis** (podpis wnoszącego) lub Twojego pełnomocnika
- być wniesiony na piśmie w terminie**, czyli nie wcześniej niż dzień po ukazaniu się obwieszczenia z wynikami referendum w Dzienniku Ustaw, w terminie **7 dni** od tego wydarzenia.

Nadaj go na poczcie lub złóż w biurze podawczym Sądu.
Nie wysyłaj protestu mailem, faxem ani za pośrednictwem serwisu ePUAP!

Zanim złożysz **protest przeciwko ważności referendum**,
sprawdź, czy **spełnia on wszystkie warunki z tej listy!**